

WERKGROEP NATUURLIJK ZEIST - WEST

Notitie van de Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid-West

Ecologische Hoofdstructuur tussen De Bilt - Zeist - Bunnik - Odijk -Driebergen.

Groot succes: de das weer terug in onze natuurgebieden!

De Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid/West

Sinds 1998 zet de Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid/West zich in voor het herstel en behoud van natuur en landschap in het gebied tussen De Bilt, Zeist, Bunnik, Odijk en Driebergen. Naast voldoende leef- en rustgebieden zijn goede ecologische verbindingen van essentieel belang voor de instandhouding van gezonde populaties diersoorten.. Het Wildviaduct onder de A28 en de nieuwe Faunatunnel onder de A12 zijn twee robuuste faunapassages voor alle diersoorten die hier leven. Het kwetsbare gebied tussen De Bilt en Driebergen is op sommige plaatsen slechts 1 tot 1,5 km breed, vaak direct grenzend aan woonwijken en/of sportvelden (bij Zeist-West, Bunnik en Driebergen-West).

1998 – 2011: Landinrichting Groenraven-Oost

In deze periode zijn veel gebieden aangekocht en voor de natuur ingericht om de Ecologische Hoofdstructuur in onze regio tot stand te brengen, rekening houdend met goede verplaatsingsmogelijkheden voor dieren via ecologische verbindingzones. Het moet aantrekkelijk zijn voor dieren om via de natuur- en agrarische gebieden naar een nieuw leefgebied te migreren. Kleine landschapelementen in het agrarisch gebied zoals een griend of knotbomenrij zijn belangrijk. Voor het veilig oversteken van regionale wegen zijn veel creatieve oplossingen gevonden. Het blijkt bijvoorbeeld dat dassen en padden veel gebruik maken van simpele voorzieningen zoals buizen onder de weg met rasters voor de geleiding naar de ingang van de tunnels. Van een dassentunnel maken ook andere diersoorten gebruik zoals vos, bunzing, egel.

2008: De das onder wildviaduct A28 gesignaleerd

De das is een van de bedreigde en beschermde diersoorten in Nederland. De das is de grootste marterachtige. Begin jaren '80 kwam van de das nog een laatste restpopulatie (van vermoedelijk enkele individuen) op het landgoed Einde Gooi (nabij Hilversum). Door specifieke maatregelen, zoals de aanleg dassentunnels onder de A-27, verspreide de das geleidelijk in zuid-oostelijke richting en werd deze weer waargenomen in diverse natuurgebieden binnen de gemeente De Bilt, zoals het Ridderoordse bos, het landgoed Beukenburg en nabij het landgoed Sandwijck. In 2008 maakt Het Utrechts Landschap melding van dassensporen onder het wildviaduct A28 tussen Landgoed Vollenhoven en Landgoed Oostbroek (zie ook bijlage).

2013 Onderzoek wijst uit...

De das is terug in het gebied tussen Zeist, Bunnik, Odijk en Driebergen!

De Stichting Dassenwerkgroep Utrecht en 't Gooi doet onderzoek naar de aanwezigheid van de das. In 2013 deden zij ook onderzoek in de ecologische verbindingszone en natuurgebieden tussen het landgoed Vollenhoven in de gemeente De Bilt en het natuurgebied De Woerd in Driebergen.

De onderzoekers letten op graafsporen (pijpen en natuurlijk (bij)burchten) van de das, pootafdrukken, mestputjes (latrines), vaste looppaadjes, ook wel als wissels aangeduid, krabbomen en haren aan prikkeldraad. Soms wordt er op een geschikte locatie een val-camera opgehangen. Helaas zijn doodgereden dassen ook een duidelijke bewijs dat de das in de gebieden tussen Zeist - Bunnik – Odijk – Driebergen voorkomt. De plaats van het doodgereden dier zal dan na verloop van tijd weer opgevuld worden door een andere das op zoek naar een ander leefgebied en/of partner. April 2013 lag er een dode das bij het spoor dat het landgoed de Wulperhorst doorkruist en december 2013 is een das doodgereden op de Odijkerweg ter hoogte van de nieuwe faunatunnel A12. De vele waarnemingen in 2013 maken duidelijk dat het hier niet gaat om een enkel exemplaar, maar er zijn aanwijzingen van meerdere 'vrijgezellen' maar ook tweetallen.

Er zijn sporenwaarnemingen van de das in nagenoeg alle EHS-gebieden in ons werkgebied en dat is een groot succes. Daar doen we het tenslotte voor. Ons werk voor de das is echter nog niet afgelopen: zorg voor de nieuwe leefgebieden is belangrijk en knelpunten in de trekroutes moeten nog opgeheven worden. Het gaat daarbij veelal niet om grote ingrepen, maar om kleine voorzieningen zoals als een tunnel onder drukke wegen of looprichels ter hoogte van duikers of bruggen.

Odijkerweg heeft een dassentunnel nodig

Op de Odijkerweg worden regelmatig dieren doodgereden. Voor het ree is er behalve door het plaatsen van waarschuwendes borden en ook reflecterende wildspiegels helaas niet direct een oplossing. Maar wat ons betreft heeft het knelpunt Odijkerweg voor de das prioriteit. Hier zou een dassentunnel een goede oplossing zijn, ook voor andere kleine diersoorten.

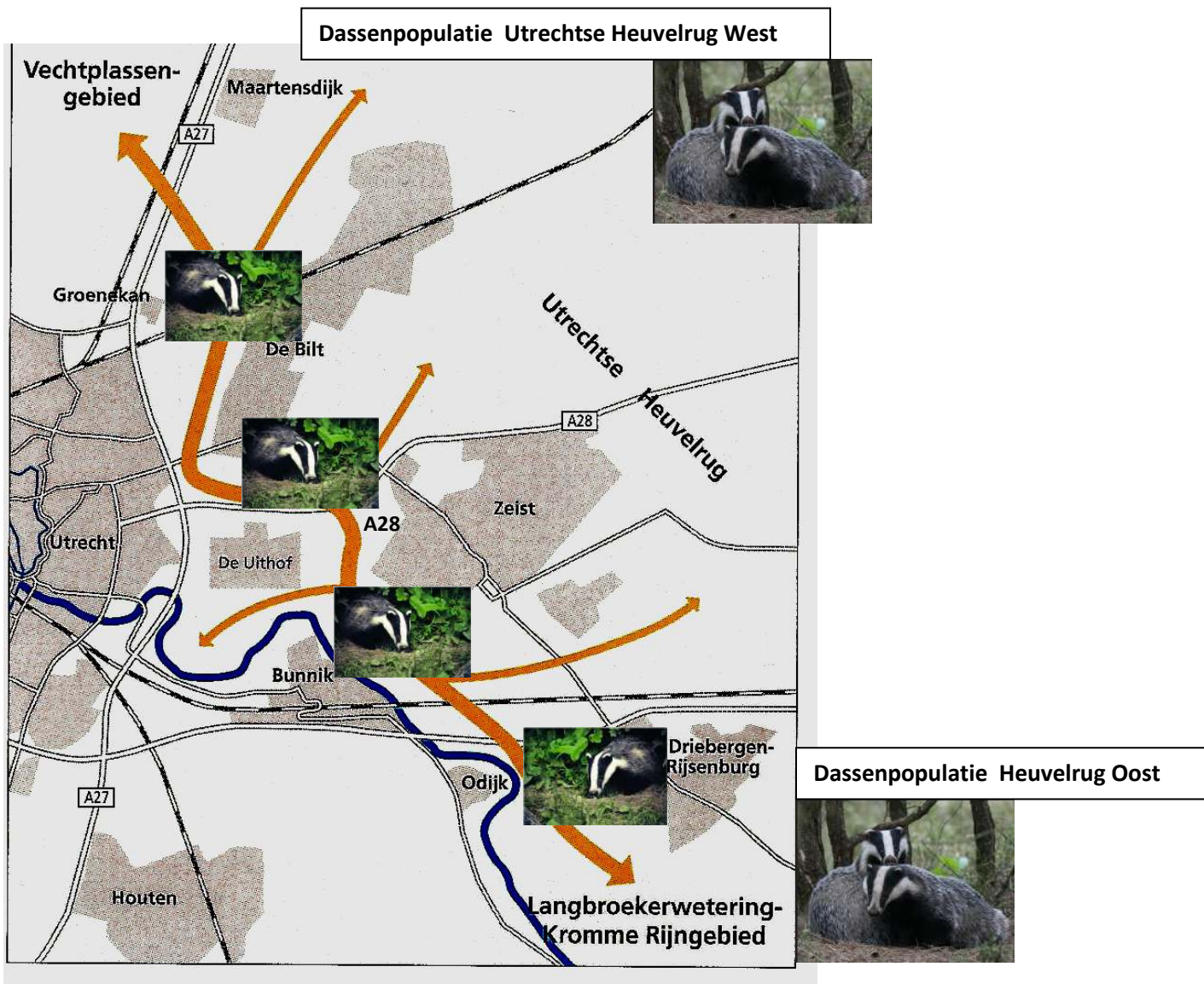

Kleinwildtunnel Arfman

2014 Wulperhorst : spoor krijgt een faunatunnel.

Onder het spoortraject Bunnik – Driebergen is voor 2014 een tunnel voor kleinere dieren gepland. Hopelijk gaat de das hier gebruik van maken in zijn zoektochten in Wulperhorst en Rijnwijck.

2013 De dassenpopulatie van Heuvelrug-West vindt z'n weg naar de dassenpopulatie van Heuvelrug-Oost. En vice versa...

Deze uitwisseling van beide dassenpopulaties is mogelijk geworden dankzij een goede samenhang van natuurgebieden met diverse grote en kleinere faunapassages en de tussenliggende verblijfs- en migratiegebieden in een smalle strook ten zuiden van Zeist-West en Driebergen-West. Daarvoor is de verwevenheid van natuurgebieden (de landgoederen), agrarisch gebied en landschapselementen van belang.

Door alle maatregelen is er nu een genetische uitwisseling tussen de dassenpopulaties van Utrecht-West en Utrechts-Oost mogelijk, waardoor het duurzame voortbestaan van de dassenpopulaties zoals deze in de provincie Utrecht voorkomen (naar verwachting) beter is gewaarborgd.

Een mooi resultaat van de Landinrichting Groenraven-Oost, steun van gemeenten, provincie, eigenaren, beheerders, HDSR (waterschap) en lokale natuur- en milieuorganisaties.

Bijlage

Uit: Mijn Landschap 2008 Stichting Het Utrechts Landschap

DASSENSPOREN ONDER DE SNELWEG

Boswachter Hugo Spitzen heeft onlangs voor het eerst bij het wildviaduct van de A28 tussen Vollenhoven en Oostbroek sporen gevonden van een das. Eerder zijn in de omgeving van Sandwijkstraat al snuffelende dassen gesignaleerd, maar nu is het zeker dat de dassen het wildviaduct hebben gebruikt om verder te trekken richting Oostbroek. De dassenpopulatie op de noordelijke Heuvelrug breidt zich gestaag uit. Het zou fantastisch zijn als er op termijn een verbinding tot stand komt met de populatie van de zuidelijke Heuvelrug, die veel kleiner en kwetsbaarder is. De das komt voornamelijk voor in afwisselend landschap, bestaande uit loofbossen, weilanden en akkers. Hij graaft zijn burcht op hoger gelegen zandgronden en

Er zijn dassensporen gesignaleerd onder de wildviaducten van de A28

zoekt zijn voedsel bij voorkeur in lageregelegen weilanden. De flanken van de Heuvelrug vormen van oudsher ideaal leefgebied, maar juist hier zijn de afgelopen eeuw wegen aangelegd en woonwijken gebouwd. De das is vooral 's nachts actief en loopt tijdens zijn voedseltochten een groot risico om aangereden te worden. De aanleg van dassentunnels door Rijkswaterstaat, Provincie Utrecht en diverse

gemeenten heeft de sterfte onder de dassen verminderd en bijgedragen aan het herstel van deze soort.

N.B.

Joris Hellevoort is de opvolger van Hugo Spitzen en inmiddels alweer enige jaren de beheerder van de gebieden van Het Utrechts Landschap in het beschreven gebied.

Uitgave: april 2014

Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid/West

Coördinatie vanuit de Werkgroep Natuurlijk Zeist-West, Mirjam van Kouwen,
p/a Couwenhoven 46-12, 3703 EM Zeist

info@natuurlijkzeist-west.nl

foto's eerste pagina

de dode das Adri de Groot (vogeldagboek.nl)

andere twee foto's : Gelderlander en Stentor